

Doktorandské kolokvium

2024

PF



Harmonogram

9.00–9.30 registrace účastníků

9.30–9.40 zahájení

(prof. akad. mal. Mgr. Martin Velíšek, Ph.D.)

9.40–10.05 Mgr. et MgA. Tereza Richterová

10.05–10.30 Mgr. Jakub Havlíček

10.30–10.55 Mgr. Patricie Bezděková

10.55–11.05 pauza

11.05–11.30 Mgr. Irena Paroubková

11.30–11.55 MgA. Tereza Vlasáková

11.55–12.20 Mgr. Lucie Melechovská

12.20–12.50 pauza (oběd)

12.50–13.15 Mgr. et MgA. Eva Vápenková

13.15–13.40 Mgr. Valerie Beránková

13.40–14.05 Mgr. Karolína Jánská Neumann

14.05–14.30 ukončení kolokvia, pauza

14.30–15.30 prof. PhDr. Miroslav Petříček, Ph.D.(host)

Anotace příspěvků

Mgr. et MgA. Tereza Richterová

Výběr z výsledků výzkumného projektu „Vizuální projevy teenagerů na sociálních sítích a jejich možné využití ve školním vzdělávání“

Příspěvek pojednává o přístupu náctiletých k bezprostřední digitální tvorbě a způsobech prezentace takových výtvorů na internetu. Vychází z kombinované výzkumné sondy, která je úžeji zaměřena na Ústecký kraj. Výzkumná data reflektují i část školního vzdělávání, přičemž vychází hlavně z pohledu náctiletých.

Mgr. Jakub Havlíček

Light art jako prostředek rozvoje kreativity, imaginace a relačního myšlení ve výtvarné výchově

Disertační projekt představuje doposud nabyté materiály vážící se na autorská výtvarně edukativní zadání využívající světlo coby výtvarný či výrazový prostředek. Tvůrčí aktivity byly realizovány na různých stupních vybraných tuzemských škol s žáky, studenty či posluchači s rozmanitou studijní orientací. V rámci grantového projektu Tvořivost a otevřená mysl bylo možné uskutečnit dílčí část charakterizovaných aktivit, neboť jedním z cílů bylo rozvíjet tvořivost budoucích učitelů. Jde o jednu ze zásadních rovin, kterou se disertační projekt skrze světlo zaobírá. Smyslem bylo se skrze výtvarná zadání oprošťovat od často šablonovitě opakujících se vyučovacích postupů a metod, osvobodit se od schematických návyků, a to prostřednictvím kreativních výtvarných činností, zážitkových aktivit, které rozvíjí tvořivost a flexibilní myšlení studentů. Smyslem bylo koncipovat workshopy podporující divergentní a relační myšlení participantů, dále pak jejich schopnost nacházet různá inovativní a originální řešení. Vyznačující se činnosti byly podpořeny vytvořením a v praxi ověřením několika interaktivních didaktických kurzů Moodle, skrze které docházelo k součinnosti se zainteresovanými účastníky.

Mgr. Patricie Bezděková

Představení intuitivního pedagogického přístupu umělce A. Veselého

Príspevek predstaví aktuální data disertační práce zaměřené na téma umělec/pedagog v současném českém kontextu, zejména osobnost předního českého umělce-pedagoga Aleše Veselého. Aktuální výsledky zprostředkovávají intuitivní způsob, jak lze nahlížet na výuku umění. Dílčí části jsou zaměřeny na profesní identitu učitele v komparaci s osobností uvedeného umělce. V tomto kontextu je pozornost věnována také osobnímu a uměleckému vyjádření A. Veselého.

Uvedené části nám umožňují deskripci pedagogického přístupu a zároveň jsou dále komparovány s empiricky ověřenými pojetími výuky výtvarné výchovy v českém prostředí, spolu s tématem dvojrole umělce/pedagoga v zahraničním kontextu.

Mgr. Irena Paroubková

Edukace výtvarné výchovy na binacionálním gymnáziu

Autorka ve svém příspěvku představí disertační projekt, jehož cílem je získat formou případové studie hlubší informace o edukaci výtvarné výchovy v rámci pilotního česko-německého vzdělávacího projektu na gymnáziu Friedricha Schillera v Pirně. V centru její pozornosti je postupný zisk oborových kompetencí žáků v jednotlivých ročnících bilingvního gymnaziálního vzdělávacího programu.

MgA. Tereza Vlasáková

Pilotní výzkum vizuálního jazyka a pre-tvorby, se zaměřením na zkoumání prostorové inteligence žáků SOŠ

Príspevek se zabývá představením pilotního výzkumu. Jeho cílem je ověřit a testovat návrh metodologie a postupů, které budou použity ve výzkumu, získat první data o proveditelnosti a účinnosti metod. Cílem výzkumu bude odhalit vztah mezi tvorbou, vizuálním jazykem a prostorovou inteligencí. V rámci analýzy budou hodnotit aspekty tvorby žáků v rámci výtvarného zadání a srovnávat s dovednostmi související s rozvojem prostorové inteligence. Budou využity metody sběru dat: dotazníkové šetření, experiment a analýza výtvarných prací. Tento pilotní výzkum se snaží zaplnit mezeru ve výzkumu v oblasti pre-tvorby u žáků středních odborných škol, poskytnout základ pro budoucí pedagogické strategie a výtvarná zadání. Výsledky by mohly přispět k lepšímu pochopení vývoje vizuálního myšlení a prostorové inteligence u středoškoláku, a v budoucnu být implikovány ve vzdělávací praxi a kurikulu.

Mgr. Lucie Melechovská

Kurzy DVPP v oblasti VV pro pedagogy 2. stupně ZŠ a SŠ: analýza dotazníkového šetření

Příspěvek se věnuje výzkumu v oblasti kvality programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) 2. stupně ZŠ a SŠ v oboru výtvarná výchova. Představeny budou výsledky dotazníkového šetření, které bylo realizováno u vybraného vzorku institucí poskytujících kurzy DVPP daného zaměření. Pozornost bude věnována těmto klíčovým oblastem: nabídce a tématům vzdělávacích kurzů, hodnocení jejich kvality a zpětné vazbě a propagaci. Interpretace výsledků poskytne data například o tom, jaké typy kurzů jsou podle oslovených institucí preferovány ze strany pedagogů, z jakých zdrojů při výběru témat vycházejí či jakým způsobem berou ohled na současný stav oboru, aktuální umělce či výstavy. Data budou rovněž analyzována s ohledem na parametry, podle nichž instituce hodnotí kvalitu svých kurzů a lektorů, a zda vnímají překážky v propagaci kurzů ze stran škol.

Mgr. et MgA. Eva Vápenková

Prožívaný prostor

Vymezení dvou možných cest vedoucích k redukování výtvarných forem a jejich popsání jako vnitřní (obsahová) a vnější (formální) redukce. Přiblížení druhé jmenované je dáno do souvislostí s podněty bauhausiánské pedagogiky, především vedení přípravného kurzu (Vorkurs - Johannes Itten a László Moholy-Nagy) a lekcemi Paula Klee a Vasilije Kandinského. Inspirace prvky reformní pedagogiky na Bauhausu nabízí možnost, jak popsat jazyk redukce, a tím jej včlenit do výtvarné výuky, konkrétně ztvárnění krajiny. Naproti tomu stojí proces uměleckého intuitivního „hledání něčeho, co by se mohlo shodnout s předem pociťovaným“ (Ladislav Čepelák). Tyto dvě protikladné tendence, objektivní vnímání a subjektivní vciťování, se potkávají na pozadí výkladu prostoru (krajiny) vyjadřujíc vztah (náležitosti) pozorovatele k důvěrně známému prostředí a jeho usazení v něm (Maurice Merleau-Ponty).

Mgr. Valérie Beránková

Implementace environmentálních témat do výtvarné výchovy na 1. stupni základních škol a jejich vliv na mezioborové učení a ekologické povědomí.

Disertační práce zkoumá implementaci a dopady environmentálních témat a ekokritického přístupu ve výtvarné výchově na prvním stupni základních škol. Analyzuje, jak tyto oblasti ovlivňují výuku a postoj žáků s důrazem na jejich přínos a rozvoj kompetencí v oblasti výtvarného umění a environmentálního povědomí. Hlavním cílem výzkumu je posoudit účinnost implementace environmentálních témat do výtvarné výchovy na prvním stupni základních škol s ohledem na kurikulum, pedagogické přístupy a vliv na učení a povědomí žáků. Cílem je rovněž provést srovnávací analýzu mezi tradičními a ekokriticky orientovanými přístupy k environmentální výchově ve výtvarné výuce na základních školách.

Mgr. Karolína Jánská Neumann

Analýza a návrh současných metodických materiálů pro pedagogy výtvarné výchovy na druhém stupni základních škol

Výtvarná výchova na druhém stupni základních škol má vliv na rozvoj tvořivosti a vizuální gramotnosti žáků. K dosažení požadovaných cílů výtvarné výchovy je nezbytné, aby pedagogové disponovali metodickým materiálem, který jim pomůže vytvářet kvalitní, inspirativní a smysluplná zadání úkolů. Tato dizertační práce se zaměřuje na komplexní analýzu metodických materiálů pro pedagogy výtvarné výchovy. Práce si klade za cíl definovat parametry, které tvoří základ kvalitního zadání a zhodnotit dostupné materiály z hlediska jejich relevance a užitečnosti pro pedagogickou praxi. Výzkumná část práce bude kombinovat kvalitativní a kvantitativní metody. Pro analýzu zadání bude použita metoda obsahové analýzy, která umožní detailní zkoumání struktury, obsahu a pedagogického potenciálu zadání. Kvantitativní část výzkumu bude zahrnovat dotazníkové šetření mezi pedagogy výtvarné výchovy, které se zaměří na zhodnocení jejich zkušeností s dostupnými metodickými materiály a jejich vnímání kvality zadání.

prof. PhDr. Miroslav Petříček, Ph.D

Artistic research jako hledání

Umění je médium hledání forem, umožňujících vyjádřit to, co existující formy výrazu neumožňují formulovat. Komentář k Lyotardovi, který říká: „Malířství bojuje, pracuje v silném smyslu slova, ve smyslu porodnickém a psychoanalytickém, aby ve viditelném zanechalo stopu nebo znamení vizuálního gesta, které viditelné přesahuje. ... Malíř by měl ponechat ve své práci otevřená vrátka pro to, co může přijít a ještě nepřišlo... Malířské gesto zasahuje oko, které je tak připraveno k nepřipravenosti, jako náhlá událost. Toto gesto se ovšem neobjevuje nepředvídaně, naopak je předmětem očekávání a toužebného přání.“ /“Malířství, anamnéza viditelného“/